

K Ö V E G Y
TELEPÜLÉSRENDEZÉSI
ESZKÖZEI

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI
KONCEPCIÓ

JÓVÁHAGYVA A 137/2013.(X.02.)Kt.h. SZÁMÚ KÉPVISELŐ-
TESTÜLETI HATÁROZATTAL

KÖVEGY KÖZSÉG TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

Kövegy Község településfejlesztési koncepciója a település társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére készített vizsgálatokra alapozva készült.

A településfejlesztési koncepció a településen hatályos helyi rendeletekkel és a Kövegy Község Önkormányzat Képviselő-testület Gazdasági Program 2010-2014 című dokumentummal összhangban került kidolgozásra.

1. JÖVŐKÉP

A település képét a jelenleg érvényes, változó gazdasági és az átalakuló jogi környezetre való tekintettel nehéz évekre előre reálisan meghatározni, azonban a jelenleg ható társadalmi, környezeti folyamatokra és beállt tendenciákra alapozva a jövő formálásának lehetséges forgatókönyve felvázolható.

A koncepció a népesség számának stagnálásával, vagy lassú, természetes ütemű fogyásával, az elvándorlás ütemének fékeződésével kell számoljon.

1.1. A település jövőjét alapvetően befolyásoló tényezők

a.) gazdasági

- változó önkormányzati feladatkörök
- támogatási források mozgósítása, bevonhatósága
- térségi együttműködések a költséghatékony településüzemeltetés (intézményhálózat, közműellátás, stb.), turizmus, kultúra terén
- határon túli gazdasági helyzet, együttműködések lehetőségei
- a település mezőgazdasági adottságainak kihasználása

b.) társadalmi

- a térség munkalehetőségei
- iskolázottság
- mobilitás
- társadalmi aktivitás
- közösségi erő, helyi identitás

c.) táji, természeti környezet

- műszaki infrastruktúrák tájba illesztése (tervezett autópálya, stb.)
- településüzemeltetéshez kapcsolódó infrastruktúra környezetbarát működtetése
- mezőgazdasági termelés
- település belterületén működő családi gazdaságok
- autópálya környezeti hatásai

d.) épített környezet

- - környezettudatos településfejlesztés
- - település értékeinek őrzése, épített örökség védelme, karbantartása
- - fejlesztési területekkel való gazdálkodás

1.2.A település jövőképe

A település jövőképe egy olyan település, ahol:

- a népesség kormegoszlása kiegyensúlyozott, a fiatal felnőttek helyben kívánnak maradni,
- a településen felnőtt gyermekek legalább közepesen képzettek lesznek,
- a munkaképes korú lakosság helyben, vagy elviselhető távolságon belül megtalálja a megélhetéséhez szükséges tevékenységet,
- a lakosság minden rétege hozzájut az igényeinek megfelelő oktatáshoz, kultúrához, sporthoz, és orvosi ellátáshoz a települési együttműködések keretein belül, lehetőség nyílik az aktív pihenésre, regenerációra,
- a település értékei jó színvonalon megőrzöttek, karbantartottak,
- az önkormányzat gazdálkodása biztos talajon áll.
- A jó színvonalú intézményrendszert a településen kívül élők is igénybe veszik,
- a barátságos települési környezetnek és a jó lehetőségeknek köszönhetően néhányan letelepednek.

1.3.A településfejlesztés elvei

- - az új kihívásoknak a kor követelményei alapján meg kell felelni,
- - a településfejlesztés környezettudatos, fenntartható legyen
- - meg kell őrizni a falusias, mezőgazdasági jellegét
- - meg kell őrizni a település épített és természeti értékeit
- - erősíteni kell a település gazdaságát, ehhez új gazdasági szereplőket kell bevonni, letelepíteni
- - fejleszteni kell az együttműködések kistérségi, regionális és internacionális szinteken

2. CÉLOK**2.1.A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása**

A koncepció célja, hogy olyan összehangolt program készüljön, amely Kövegy jelenlegi helyzetéből kiindulva hosszútávon meghatározza azokat a fejlesztési irányokat, amely az itt élő emberek megelégedettségét, megélhetését és komfortérzetét javítja.

2.2.Kiemelt célok:

- a község financiálisan biztonságos működtetése a működtetés gazdasági alapjainak előteremtésével, a legalább a jelenlegi szolgáltatások és intézmények fenntartása mellett
- népességmegtartó erő növelése, és különösen a fiatalok helyben tartása
- e két cél fenntartható, környezetkímélő és értékmegőrző módon valósuljon meg

2.3. Részcélok

- a lakókörnyezet színvonalának emelése, ezen belül
 - műszaki infrastruktúra fejlesztés (utak burkolása, , szennyvízcsatorna-hálózat, hírközlés fejlesztése)
 - zöldfelületek fejlesztése
- humán infrastruktúra fejlesztés (kisgyermekesek, idősek segítése, kulturális és szabadidős, sport lehetőségek bővítése, képzettség növelésének támogatása)
- a megélhetés gazdasági alapjainak megteremtése, ezen belül:
 - mezőgazdaság tevékenység feltételeinek javítása a jövedelmezőség növelése érdekében, munkaerőigényes gazdálkodás támogatása
 - helyi családi- és kisvállalkozások támogatása
 - munkahelyteremtés elősegítése
 - vállalkozások letelepítése (önkormányzati adóbevételek növelése)

2.4. A kiemelt és a részcélok összefüggései:

kiemelt cél	részcél
népességmegtartó erő növelése	segíti: a lakókörnyezet színvonalának emelése humán infrastruktúra fejlesztés a megélhetés gazdasági alapjainak megteremtése
önkormányzat gazdasági stabilitása	segíti: a megélhetés gazdasági alapjainak megteremtése gátolja: a lakókörnyezet színvonalának emelése humán infrastruktúra fejlesztés

2.5. A fenti részcélokat erősítve, mindkét kiemelt célt közvetve támogató önálló célok:

- mobilitás növelése a településközi kapcsolatok hatékonyabb kihasználtságának érdekében
- szálláshely szolgáltatás, falusi turizmus meghonosodásának elősegítése a környező települések természeti adottságaira, valamint az épülő autópálya átmenő forgalmára alapozva, elsősorban a belterület nem lakott épületeiben
- a lakosság vásárolóerejének növekedését követően a szolgáltatások bővítése a magánszektorban, a kiskereskedelmi és a vendéglátó hálózat bővítése és a színvonal emelése

A tervezett településszerkezetet úgy kell kialakítani, hogy:

- a meglévő értékeket megőrizze, a lakhatást minőségi szinten biztosítsa
- az új térkapcsolatoknak köszönhetően szerencsés esetben megélénkülő gazdasági aktivitásnak megfelelő teret nyújtson,

2.6. Célok eléréséhez szükséges beavatkozások területi vonzatai, településrendezési feladatok meghatározása

rész cél	településrendezési feladat, beavatkozás
a lakókörnyezet színvonalának emelése	műszaki infrastruktúra fejlesztése: utak burkolása, szennyvízcsatorna-hálózat kiépítése (távlatban), vízrendezés, hírközlés fejlesztése zöldfelületek rehabilitációja
humán infrastruktúra fejlesztés	kulturális, szabadidős, sport lehetőségek bővítése helyben területbiztosítással
mezőgazdaság tevékenység feltételeinek javítása	területhasználat szabályozása, vízrendezés
helyi családi- és kisvállalkozások támogatása	vállalkozásbarát szabályozás kialakítása, kis fejlesztési igényű gazdasági terület kijelölése
munkahelyteremtés elősegítése	gazdasági terület kijelölése a lakóterület felől könnyű elérhetőséggel
vállalkozások letelepítése	gazdasági terület kijelölése a belterületet nem érintő megközelítheletőséggel

önálló cél	településrendezési feladat, beavatkozás
mobilitási lehetőségek szélesítése	autópálya kerékpárút Csanádpalotára magyarcsanádi út fejlesztése
idegenforgalom, falusi turizmus	a másik két önálló cél elemei a lakókörnyezet színvonalának emelése kulturális és szabadidős, sport lehetőségek bővítése, turista útvonalak kijelölése kapcsolódás más települések idegenforgalmi programjaihoz vállalkozásbarát szabályozás kialakítása
kiskereskedelem, vendéglátás, szolgáltatás fejlesztése	vállalkozásbarát szabályozás kialakítása kereskedelmi - szolgáltató terület kijelölése a belterületen önkormányzati helyiséggazdálkodás

2.7. Az tervezett fejlesztések hatása a célokra

2.7.1. Közlekedési infrastruktúra fejlesztés

A mobilitás növelése, az egyes közlekedési módok közötti választási lehetőségek szélesítése széles rétegek számára elérhetővé teszi a településközi kapcsolatokban rejlő előnyök kihasználását és egyben a települést is könnyebben elérhetővé teszi más településen élők és a vállalkozások számára. Ezért a közlekedési infrastruktúra fejlesztése alapvetően változtatja meg a település lehetőségeit és gazdasági potenciálját.

Az M43 gyorsforgalmi út szerepe:

- A mobilitás növelése, ezáltal a településen kívül elérhető
 - munkahelyek
 - oktatási, tanulási lehetőségek
 - kulturális, sport, szabadidős lehetőségek számának növekedése
- Gazdasági előnyök a könnyű elérhetőségből és a térségben megváltozott helyzetből adódóan
- Környezeti és társadalmi konfliktusok kezelése

Helyi kerékpárút szerepe:

- Lakosság mobilitásának növelése az olcsó közlekedés által
- Kövegy település bekapcsolása a regionális és nemzetközi turizmus rendszerébe a 4451. jelű út melletti tervezett térségi kerékpárúton keresztül.

2.7.2. Gazdasági területek kijelölése

A gazdasági aktivitást a településen 3 helyszínen növelhető:

- A lakóterületen belül átgondolt szabályozással, ügyelve arra, hogy az egyes funkciók ne zavarják egymást, a családi gazdaságok részére elegendő lehetőség kínálkozik
- A korábbi téglagyár területe jól megközelíthető, közműfejlesztést nem igénylő terület, amely kész fogadni a kis- és középvállalkozásokat.
- Az autópálya csomópontjának térségében akár nagy területigényű, a tágabb környezetet megcélzó vállalkozásokat kell bevonni vonzó lehetőségek kínálatával.

2.7.3. Sport- és rekreációs lehetőségek kínálatának bővítése

A településen élők szubjektív életszínvonalának emelése és az idegenforgalmi potenciál növelése érdekében a települési önkormányzat saját területein tervezhet fejlesztéseket.

- Közpark egységes szemléletű fejlesztése az elbontott hidroglóbusz helyén, belefoglalva a határoló közterületeket és a művelődési ház körüli területeket is.
- A temető melletti anyaggödör rekultiválását követően fás-ligetes szabadidőpark kialakítása sport- és szabadidős tevékenységek fogadására a természetvédelmi szempontok érvényre juttatása, a kialakult vizes élőhelyek megóvása mellett.
- A külterületi utakon gyalogos, lovas, és kerékpáros útvonalak kijelölése, kapcsolódás a közeli természetvédelmi területekhez, regionális turisztikai programokhoz, azok létesítményeihez.

3. ÖRÖKSÉGVÉDELEM, FENNTARTHATÓSÁG

A település fejlesztését kiegyensúlyozottan, a természeti erőforrásokkal kíméletesen bánva, fenntartható módon kell megvalósítani.

A természet-, és az örökség védelmében hatályos jogszabályok megfelelő védelmet biztosítanak a védett elemeknek.

A településen nagy számban található az egyedileg nem védett, de jellegzetes, a település múltját magukban hordozó karakterisztikus épületek. Ezeket az önkormányzat erejének mértékéig, a tulajdonosok bevonásával és támogatásával jó karban kell tartani. A támogatás lehet anyagi, természetbeni, (pl. idős emberek által lakott épületek fa oromfalainak lefestése), vagy egyszerűen csak a lokálpatriotizmus erősítése, a nem helyben lakók felhívása az általuk tulajdonolt értékekre.

Mivel a településen nincs oktatás, kiemelt figyelmet kell arra fordítani, hogy a helyben lakó gyermekek közösséget alkossanak, megismerjék lakóhelyüket és védjék azt. Ennek eszköze lehet szervezett foglalkozás, helyi sportegyesület, de felnőttek vezetésével nagyobb gyerekeknek értékőrző, épületgondozó klub létrehozása is.

4. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI

A jelenlegi időszakban, - tekintettel a gazdasági környezetre, az átalakuló jogi környezetre-, nehéz évekre előre reális koncepciót alkotni. A várható törvényi változások következtében meg fog változni az önkormányzatok feladatköre és egyelőre nem ismert, hogy mely feladatok maradnak az önkormányzatoknál.

Az önkormányzat jelenlegi gazdasági helyzetét leginkább az állami normatíva csökkentése, és az iparüzési adóbevételek visszaesése határozza meg. Ezen okok következtében az önkormányzat anyagi helyzete romlik. Mindezekből adódóan a vezetésnek, illetve az önkormányzatnak a község működőképességének biztosítása érdekében az egyik legfontosabb és egyben a legnehezebb feladata az önkormányzat működőképességének megőrzése lesz. A nehezülő helyzet ellenére is elmondható, hogy folyamatosan biztosított az önkormányzat kötelező feladatainak az ellátása és a falugondnoki szolgálat fenntartásán, az E-Magyarországpont működtetésén valamint a helyi civil szervezetek minimális támogatásán túl nincs önként vállalt feladata.

A település teljes önállósága nem cél. Mind a munkahelyteremtésben, mind az intézményellátás biztosításában nagy jelentőséget kapnak a kistérségi együttműködések. A település területére és térségére végzett vizsgálatokból megállapítható, hogy mind gazdasági, mind társadalmi, táji-, természeti-, és épített környezeti adottságaiban benne foglaltatik a kistérségi szinten érvényes önfenntartás lehetősége, amely a helyi együttműködések minőségével arányosan fejleszthető. A településközi kapcsolatokról származó előnyöket a mobilitás fokozásával lehet kihasználni.

A településen belül történő fejlesztések gazdasági alapja a saját erő, a pályázat, a lakossági, az uniós és a határokon átnyúló gazdasági lehetőségek. A fejlesztések hatékonysága a kapcsolati háló erősítésével, kiterjesztésével sokszorozódhat meg.

Fejlesztésbe fogni csak szigorú tervezéssel, kockázatelemzéssel lehet és ennek elsősorban azokra a területekre kell irányulnia, ahol a jövőbeni működtetés, fenntartás nem haladja meg az önkormányzat erejét.

A magánterületek fejlesztése csak a tulajdonosok és a fejlesztők forrásainak felhasználásával történhet, ebből az önkormányzatra teher nem hárulhat.